

Dosar nr. 3-460/16
18 iulie 2016

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

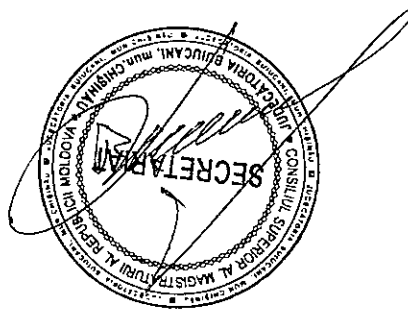
MD 2004 mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, Vă remitem sesizare depusă de reprezentantul reclamantului "Baza de Transport Auto nr.14 Florești", avocatul Valentin Guțu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA "Baza de Transport Auto nr.14 Florești" către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor privind contestarea actului administrativ.

Anexă: Încheierea nr. 3-460/16 pe 3 file;

Sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 5 file.

**Președintele ședinței
Judecătorul**

Roman Pascari

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
INTRARE NR. <u>889</u>		
<u>25</u>	<u>07</u>	<u>20 16</u>

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu nr.28
Chișinău, MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu art.135 al Constituției Republicii Moldova

I- AUTORUL SESIZĂRII

Avocatul Valentin Guțu, reprezentantul reclamantului SA "Baza de Transport Auto nr.14 Florești". Adresa: str. Tighina, 49, mun. Chișinău, Republica Moldova, MD 2001; telefon: +37369160924; fax: 022271767; email: avocatgutu@gmail.com.

II- OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare verificarea constituționalității prevederilor alin. (6) și (7) art. 153 din Codul transporturilor rutiere, adoptat prin Legea nr.150 din 17.07.2014, în sensul corespunderii cu prevederile art. 126 alin. (2) lit. b), h) din Constituția Republicii Moldova.

Norma de drept suspectată de neconstituționalitate lezează grav drepturile și interesele unor agenți economici față de alți agenți economici, cărora le sunt create condiții de privilegieri la obținerea noilor rute de pasageri.

Alin. (6) și (7) din Codul transporturilor rutiere din 17.07.2014:

(6) Programele de transport rutier raionale, programul de transport interraional și programul de transport internațional, aprobate conform alin. (5), vor cuprinde atât rețeaua de rute regulate existentă la momentul intrării în vigoare a prezentului cod, cât și rutele noi atribuite de organul central de specialitate în conformitate cu prevederile art. 36 din prezentul cod.

(7) Prevederile alin. (4), (5) și (6) din art. 37 și ale art. 38 din prezentul cod nu se aplică pentru rutele introduse în conformitate cu alin. (6).

Altfel spus, dacă sunt constituționale prevederile legale care permit organului central de specialitate- Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor de a include arbitrar, contrar orarului și fără organizarea concursului a noilor rute de pasageri în programele de transport rutier național, cu neglijarea prevederilor art.37 și 38 din Codul transporturilor rutiere.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău se examinează în procedura contenciosului administrativ, cauza civilă intentată la cererea depusă de către SA "Baza de Transport Auto nr.14 Florești" împotriva Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, intervenient accesoriu "Sorisebi Trans Tur" SRL cu privire la anularea actului administrativ și anume a Ordinului Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nr.192 din 31.12.2014, în baza căruia a fost aprobat programul de transport interraional (anexa 1) în partea introducerii rutei regulate de pasageri Chișinău 15.15 – Vîdeni 09.30 și atribuite pentru deservire SRL „Sorisebi Trans Tur” care grav afectează ruta existentă de pasageri Chișinău 15.30 – Lunga 09.30 deservită de mai mult de 20 ani de Baza de Transport AUTO nr.14, or. FLOREȘTI.

Potrivit procedurii contenciosului administrativ am solicitat pe cale extrajudiciară anularea în această parte a Ordinului MTID nr.192 din 31.12.2014, însă cererea prealabilă a fost respinsă.

Respectiv, am contestat în parte Ordinul MTID nr.192 din 31.12.2014 în instanța de contencios administrativ.

În motivarea acțiunii am reținut faptul că Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, prin ordinul contestat a deschis o nouă rută regulată de pasageri, lungimea căreia se suprapune cu peste 70 % cu lungimea rutei deservite de reclamant, și care are un orar de pornire contrar legii (mai puțin de 30 minute), ceea ce afectează grav activitatea economică a reclamantului.

Am invocat prevederile art. 37-38 din Codul transporturilor rutiere: (2) "O rută nu poate fi introdusă ca rută nouă în programul de transport raional sau interraional dacă

mai mult de 70 % din lungimea rutei propuse se suprapune cu o rută deja existentă în programul de transport rutier respectiv...”

(4) ”În cazul programului de transport rutier interraional, la introducerea unei rute noi, ... când graficul de circulație propus are stații care se află în graficele unor rute deservite de către alți operatori de transport rutier, între plecările din stațiile și capetele de rută comune cu ale unei curse incluse în programul de transport interraional trebuie să se asigure un interval de 30 de minute, iar între plecările din stațiile și capetele de rută comune cu ale unei curse incluse în programul de transport raional – un interval de 15 minute”.

Conform prevederilor art 38 CTR, ”Rutele incluse în programele de transport rutier interraional se atribuie prin concurs de către comisii, în cadrul ședințelor publice de atribuire, iar decizia organului competent de organizare a concursului poate fi contestată dacă către operatorii de transport rutier ale căror drepturi și interese legale sunt afectate...”.

În apărarea poziției sale, pîrîtul a invocat prevederile alin. (5), (6), (7) art. 153 din Códul transporturilor rutiere (CTR), adoptat prin Legea nr. 150 din 17.07.2014, care stipulează, că prevederile alin. (4), (5), (6) din art. 37 și ale prevederilor art. 38 din prezentul cod nu se aplică pentru rutele introduse în conformitate cu alin.(6) art. 153 CTR.

Respectiv, la examinarea prezentei cauze, instanța de judecată urmează să aplice prevederile art. 153 alin. (6) și (7) din Codul transporturilor rutiere.

IV- EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII- articolul 39 alin.2 lit.c

Consider că normele juridice care reglementează condițiile și procedura aprobării unei noi rute de pasageri, trebuie să respecte anumite exigențe de stabilitate, previzibilitate și claritate, să fie necesare și să urmărească un scop legitim.

Prevederile art. 153 alin.(6) și (7) din Codul transporturilor rutiere sunt contrare acestor exigențe și crează SA ”Baza de Transport Auto nr.14, Florești” o stare de incertitudine și nesiguranță. Or, în mod arbitrar și abuziv, organul central de specialitate- Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, poate modifica oricind programul de transport rutier existent, exercitînd o imixtiune arbitrară în activitatea operatorilor de transport, fără a implica alți factorii de decizie și prin lezarea și neglijarea intereselor și drepturilor celorlalți operatori de transport rutier.

Prin instituirea normelor contestate, statul are un rol activ la încălcarea prevederilor legale și eșuiază în obligațiile sale de a asigura, garanta și proteja libertatea activității de întreprinzător, concurența loială și inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, care sunt prevăzute de art. 126 al Constituției.

În pofida faptului, că prevederile art. 37-38 Codul transporturilor rutiere stabilesc clar care este procedura deschiderii rutelor noi și includerea acestora în programele de transport rutier precum și procedura contestării deciziilor emise în cadrul concursului, art. 153, alin. (6) și (7) al codului menționat privează de careva efecte juridice primele prevederi, care sunt constituționale.

Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și sunt determinante pentru soluționarea chestiunii privind anularea actului administrativ, prin care s-a instituit o noua rută de pasageri.

Menționez, că nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate și că acestea nu au constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

1. Prevederi relevante din Hotărîrea Curții Constituționale din 09.02.2016 privind interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova:

Conform hotărîrii menționate, în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție: - în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi

aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție.

2. Prevederi relevante din Codul jurisdicției Constituționale

Articolul 38. Subiecții cu drept de sesizare

(1) Curtea Constituțională exercită jurisdicția constituțională la sesizarea făcută de:

a) Președintele Republicii Moldova; b) Guvern; c) ministrul justiției; d) Curtea Supremă de Justiție; f) Procurorul General; g) deputatul în Parlament; h) fracțiunea parlamentară; i) Avocatul Poporului; i¹) Avocatul Poporului pentru drepturile copilului; j) consiliile unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea, Adunarea Populară a Găgăuziei (Gagauz-Yeri) – în cazurile de supunere controlului constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor, ordonanțelor și a dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, care nu corespund art. 109 și, respectiv, art. 111 din Constituția Republicii Moldova.

(2) Subiecții prevăzuți la alin. (1) pot face sesizări în probleme ce țin de competența lor, cu excepția sesizării; a) privind revizuirea Constituției, care poate fi făcută de subiecții indicați în Constituție art. 141; b) privind constatarea circumstanțelor ce justifică dizolvarea Parlamentului, care poate fi făcută de Președintele Republicii Moldova; c) privind constatarea circumstanțelor ce justifică suspendarea din funcție a Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte al Republicii Moldova, care poate fi făcută în temeiul unei hotărâri a Parlamentului, semnate de Președintele Parlamentului; d) ce are ca obiect constituționalitatea unui partid care poate fi făcută de Președintele Republicii Moldova, de Președintele Parlamentului, de Guvern, de ministrul justiției sau de Procurorul General. Președintele Parlamentului poate face sesizări numai în temeiul unei hotărâri a Parlamentului, Procurorul General - în temeiul unei hotărâri a colegiului Procuraturii Generale, ministrul justiției - în temeiul unei hotărâri a colegiului Ministerului Justiției.

Articolul 39. Forma și conținutul sesizării

(1) Sesizarea se prezintă în scris în limba moldovenească. (2) Sesizarea trebuie să fie motivată și să cuprindă: a) denumirea Curții Constituționale ca instanță sesizată; b) denumirea și adresa subiectului sesizării; c) obiectul sesizării; d) împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele; e) cerințele sesizării; f) alte date referitoare la obiectul sesizării; g) nomenclatorul documentelor anexate; h) semnătura subiectului, codul și ștampila lui.

3. Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova: Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

- (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.
- (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

- (1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.
- (2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 9 Principiile fundamentale privind proprietatea

- (1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.
- (2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.
- (3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.

Articolul 16 Egalitatea

- (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
- (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 126

Economia

(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

(2) Statul trebuie să asigure:

b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.

Articolul 127

Proprietatea

(1) Statul ocrotește proprietatea.

4. Prevederi relevante ale Codului transporturilor rutiere:

Articolul 1

(1) Prezentul cod stabilește cadrul legal pentru organizarea și efectuarea transporturilor rutiere de mărfuri și persoane, precum și a activităților conexe transportului rutier pe teritoriul Republicii Moldova, în condiții de siguranță și calitate, cu respectarea principiilor liberei concurențe și a măsurilor de protecție a mediului, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice.

(2) Prezentul cod stabilește drepturile, obligațiile și responsabilitățile organelor publice responsabile de organizarea transporturilor rutiere, precum și ale persoanelor fizice și juridice care desfășoară activitate de transport rutier.

Articolul 6

(1) Administrarea transporturilor rutiere este exercitată prin administrare publică și managementul operatorilor de transport rutier, al întreprinderilor ce prestează activități conexe transportului rutier, precum și al asociațiilor profesionale de profil, organizațiilor patronale și sindicale reprezentative din domeniu.

(2) Administrarea transportului rutier se organizează cu respectarea următoarelor principii:

- a) **promovarea concurenței loiale între operatorii de transport rutier;**
- b) **garantarea accesului egal și nediscriminatoriu al operatorilor de transport rutier la piața serviciilor de transport rutier;**

Articolul 36

Programele de transport rutier se elaborează în baza următoarelor principii de legătură a curselor:

a) din localități rurale spre localități urbane/centre raionale în a căror sferă imediată de interes administrativ, economic și social intră acestea; b) din localități rurale spre localități urbane/centre raionale, în cadrul raionului; c) din localități rurale spre localități urbane/centre raionale, în afara raionului, atunci când localitatea urbană/centrul raional străin se află mai aproape decât localitatea urbană/centrul raional în care se află localitatea rurală; d) din localități urbane/centre raionale spre municipii; e) între localități urbane/centre raionale; f) din localități rurale spre municipii, în limita razei suburbane (50 km); g) din localități rurale spre municipii, în afara razei de 50 km, atunci când localitățile urbane/centrele raionale se află în direcție opusă față de municipii, iar pînă în municipiu nu este alt centru raional; h) din localități rurale spre municipii, în afara razei de 50 km, atunci când localitățile rurale cuprind/reprezintă obiective religioase (mănăstiri), turistice, economice (parcuri industriale sau zone economice libere) de interes național sau puncte de frontieră; i) din localități rurale spre municipii, în afara razei de 50 km, atunci când numărul populației localității rurale este mai mare de 3 500 de locuitori.

Articolul 37

(1) Programele de transport rutier pot fi modificate prin:

a) introducerea de noi rute;

(2) O rută nu poate fi introdusă ca rută nouă în programul de transport raional sau

interraional dacă mai mult de 70% din lungimea rutei propuse se suprapune cu o rută deja existentă în programul de transport rutier respectiv;

(4) În cazul programului de transport rutier interraional, la introducerea unei rute noi, la prelungirea rutei, la majorarea numărului de curse, la introducerea de stații sau la modificarea orelor, când graficul de circulație propus are stații care se află în graficele unor rute deservite de către alți operatori de transport rutier, între plecările din stațiile și capetele de rută comune cu ale unei curse incluse în programul de transport interraional trebuie să se asigure un interval de 30 de minute.

(9) La modificarea programelor de transport rutier se va ține cont de analiza fluxului de călători și se va stabili impactul modificărilor propuse asupra rutelor deja existente.

Articolul 38

(1) Rutele/cursele incluse în programele de transport rutier local, municipal, raional și interraional se atribuie prin concurs, de către comisiile privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier, în cadrul ședințelor publice de atribuire, în următoarele cazuri:

a) introducerea de rute noi;

(2) Decizia (ordinul, dispoziția etc.) de organizare a concursului, adoptată de organul competent în conformitate cu prevederile alin. (1), poate fi contestată de către operatorii de transport rutier ale căror drepturi și interese legitime sînt afectat și/sau de către organizațiile patronale reprezentative din care aceștia fac parte prin cerere prealabilă depusă în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ.

(3) Comisiile privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier sînt înstituite de către organul central de specialitate sau consiliile locale (sătești, comunale sau orășenești), municipale și/sau raionale, după competență. În componența comisiilor privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier formate de organul central de specialitate vor fi incluși cu drept de vot consultativ cîte un membru de la fiecare organizație patronală reprezentativă din domeniul transportului rutier de persoane.

(13) În cazul modificării programelor de transport rutier locale, municipale, raionale și interraionale prin majorarea numărului de curse pe o rută, cursele noi se atribuie operatorilor de transport rutier prin concurs.

Articolul 153

(6) Programele de transport rutier raionale, programul de transport interraional și programul de transport internațional, aprobate conform alin. (5), vor cuprinde atît rețeaua de rute regulate existentă la momentul intrării în vigoare a prezentului cod, cît și rutele noi atribuite de organul central de specialitate în conformitate cu prevederile art. 36 din prezentul cod.

(7) Prevederile alin. (4), (5) și (6) din art. 37 și ale art. 38 din prezentul cod nu se aplică pentru rutele introduse în conformitate cu alin. (6).

5. Prevederi relevante ale Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012:

Articolul 2.

(1) Prevederile prezentei legi se aplică faptelor acțiuni sau inacțiuni ce au ca obiect sau au ori pot avea ca efect restrîngerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței, precum și faptelor acțiuni de concurență neloială, care sînt săvîrșite de:

a) întreprinderi înregistrate în Republica Moldova sau în alte state, precum și de persoane fizice;

b) autorități ale administrației publice centrale sau locale, în măsura în care acestea, prin deciziile emise sau prin actele adoptate, intervin pe piață, influențînd direct sau indirect concurența, cu excepția situațiilor cînd asemenea măsuri sînt luate în aplicarea altor legi sau pentru apărarea unui interes public major.

Articolul 3.

(1) Statul asigură libertatea activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale și apărarea drepturilor și intereselor întreprinderilor și ale cetățenilor contra practicilor anticoncurențiale și concurenței neloiale.

Articolul 5.

(1) Sînt interzise, fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens, orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concentrate (denumite în continuare acorduri) care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrîngerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.

Articolul 12.

(1) Sînt interzise orice acțiuni sau inacțiuni ale autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale care restrîng, împiedică sau denaturează concurența, precum:

b) stabilirea de condiții discriminatorii sau acordarea de privilegii pentru activitatea întreprinderilor, în cazul în care acestea nu sînt prevăzute de lege;

6. Prevederi relevante ale Codului de procedura civilă:

Articolul 2.

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

Articolul 12.

(1) Instanța judecătorească soluționează pricinile civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al legilor constituționale, organice și ordinare, al hotărîrilor Parlamentului, al actelor normative ale Președintelui Republicii Moldova, al ordonanțelor și hotărîrilor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.

(2) Dacă, la judecarea pricinii civile, se constată că o lege sau un alt act normativ nu corespunde unei legi sau unui alt act normativ cu o putere juridică superioară, instanța aplică normele legii sau ale altui act normativ care are putere juridică superioară.

(4) Dacă în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sînt stabilite alte reglementări decît cele prevăzute de legislația internă, instanța, la judecarea pricinii, aplică reglementările tratatului internațional.

Articolul 12¹.

(1) Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale

pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

(3) Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă.

Articolul 55.

Se consideră participanți la proces: părțile, intervenienții, procurorul, petiționarii, persoanele care, în conformitate cu art.7 alin.(2), art.73 și 74, sînt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum și persoanele interesate în pricinile cu procedură specială.

Articolul 59.

(1) Parte în proces (reclamant sau pîrît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

(5) Părțile au drepturi procedurale și obligații procedurale egale.

V. EXPUNEREA DATEOR SUPLIMENTARE REFERITOR LA OBIECTUL SESIZĂRII

Suspendarea procesului constă în încetarea temporară a actelor de procedură de către instanța de judecată din cauza unor împrejurări obiective, ce fac imposibilă desfășurarea în continuare a procesului și este imposibil de determinat cînd împrejurarea obiectivă va înceta, iar procesul va fi reluat.

Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a cauzei se suspendă.

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

- 1) Prin prezenta sesizare, solicit Curții Constituționale recunoașterea neconstituțională a prevederilor alin. (6) și (7) art. 153 din Codul transporturilor rutiere, deoarece norma criticată permite organului central de specialitate de a constitui în mod abuziv și arbitrar privilegiu nejustificate în favoare unor agenți economici, acțiuni ce duc la lezarea intereselor altor agenți economici și îi plasează pe ultimii într-o situație nefavoabilă în comparație cu primii.
- 2) A suspenda examinarea cauzei pînă la adoptarea hotărîrii de Curtea Constituțională.

VII. DOCUMENTE ANEXATE

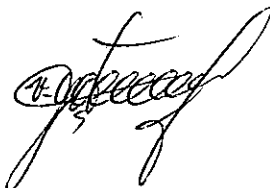
1. Cauza civilă intentată la cererea SA "Baza de Transport Auto nr.14 Florești" împotriva Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, intervenient accesoriu "Sorisebi Trans Tur" SRL cu privire la anularea actului administrativ

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

11.07.2016

Avocat,
Valentin Guțu

ÎNCHEIERE

12 iulie 2016

mun.Chișinău

Judecătoria Buiucani

Instanța de judecată compusă din:

Președintele ședinței, judecător

Grefier

Roman Pascari

Gabriela Rotaru

Soluționînd în ședință de judecată publică, în limba de stat, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a SA "Baza de Transport Auto nr.14 Florești" către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor privind contestarea actului administrativ,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 03 martie 2016 cu cerere de chemare în judecată s-a adresat SA "Baza de Transport Auto nr.14 Florești" către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor privind anularea Ordinului nr.192 din 31.12.2014 în partea ce ține de deschiderea și atribuirea spre deservire SRL "Sorisebi Trans Tur" a serviciului regulat Chișinău 15:15 – Vădeni 09:30 și încasarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nr. 192 din 31.12.2014, a fost deschisă și atribuită pentru deservire SRL "Sorisebi Trans Tur" ruta regulată de pasageri Chișinău 15:15 –Vădeni 09:30 cu pornirea din or. Florești la orele 10:10. Această rută afectează considerabil ruta deservită de SA "Baza de Transport Auto nr. 14 Florești", Chișinău - Lunga, cod.1249, cu pornirea din or. Chișinău la orele 15:30 și din sat. Lunga la orele 09:30, cu pornirea din or. Florești la orele 10:30, care a fost deschisă de circa 30 ani în urmă și permanent se deservește de BTA -14 or. Florești.
3. La data de 20 mai 2016, reprezentantul reclamantului "Baza de Transport Auto nr.14 Florești", avocatul Valentin Guțu a depus o cerere prin care ridică excepția de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității prevederilor art.153 alin.(7) al Codului transporturilor rutiere din 17.07.2014.
4. În motivarea cererii indică că, potrivit prevederilor art.37 al Codului Transporturilor Rutiere nr. 150 din 17.07.2014 programele de transport rutier pot fi modificate prin: a) introducerea de noi rute. Alin.(2) prevede că o rută nu poate fi introdusă ca rută nouă în programul de transport raional sau interraional dacă mai mult de 70% din lungimea rutei propuse se suprapune cu o rută deja existentă în programul de transport rutier respectiv. (4) În cazul programului de transport rutier interraional, la introducerea unei rute noi, cînd graficul de circulație propus are stații care se află în graficele unor rute deservite de către alți operatori de transport rutier, între plecările din stațiile și capetele de rută comune cu ale unei curse incluse în programul de transport interraional trebuie să se asigure un interval de 30 de minute, iar între plecările din stațiile și capetele de rută comune cu ale unei curse incluse în programul de transport raional – un interval de 15 minute. (7) În situațiile prevăzute la alin. (1) lit. a), modificarea programelor de transport rutier local, municipal, raional și interraional poate fi efectuată anual numai în perioada 1 ianuarie - 15 februarie și doar cu acordul tuturor operatorilor de transport rutier care activează pe ruta la care urmează a fi efectuate modificări. (9) La modificarea programelor de transport rutier se va ține cont de analiza fluxului de călători și se va stabili impactul modificărilor propuse asupra rutelor deja existente.
5. Potrivit prevederilor art.38 al Codului Transporturilor Rutiere rutele incluse în programele de transport rutier local, municipal, raional și inerraional se atribuie prin concurs în cazul introducerii de noi rute.
6. Consideră reprezentantul reclamantului că, deschiderea și atribuirea pentru deservire a rutei regulate de pasageri Chișinău 15:15 - Vădeni 09:30 cu pornirea din or.Florești la orele 10:10 a

- fost făcută în conformitate cu prevederile art.153 al Codului transporturilor rutiere în redacția legii din 17.07.2014
7. Consideră reprezentantul reclamantului că, norma de drept pe care pîrîtul solicită să fie aplicată și anume art.153 al.(7) al Codului transporturilor rutiere este în contradicție cu prevederile art. 126 al Constituției Republicii Moldova, care prevede că economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă. Statul trebuie să asigure :
 - a) Reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii;
 - b) Libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.
 8. Iar, în conformitate cu art.11 alin. (1) al Legii concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, este interzisă folosirea unei poziții dominante pe piața relevantă în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali.
 9. Contrar acestor prevederi constituționale, dispoziția alin.(7) art. 153 al Codului transporturilor rutiere contravine normelor constituționale vizate mai sus, deoarece favorizează statul la încălcarea pentru anumite persoane a altor norme legale prevăzute în art.art. 37-38 din al Codului transporturilor rutiere sieste discriminatorie.
 10. În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului avocatul Valentin Guțu a susținut cererea prin care ridică excepția de neconstituționalitate și solicită transmiterea spre soluționare Curții Constituționale.
 11. Reprezentantul pîrîtului Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și a intervenientului accesoriu SRL "Sorisebi Trans Tur", nu s-au prezentat în ședința de judecată, fiind citați legal despre data și ora examinării pricinii. Iar cererea de amînare a pîrîtului, instanța de judecată a respins-o dispunînd soluționarea cererii privind remite după competență Curții Constituționale a sesizării privind excepția de neconstituționalitate, în lipsa reprezentantului pîrîtului.
 12. Audiind reprezentantul reclamantului, examinînd probele administrate întru dovedirea celor invocate și raportîndu-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată consideră necesar de a suspenda procesul de judecată din următoarele considerente:
 13. În conformitate cu alin.(1) art.12¹ Cod de procedură civilă dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție. Potrivit alin.(3) al aceluiași articol din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și până la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă".
 14. Potrivit lit.lit.a) și g) alin.(1) art.135 din Constituția Republicii Moldova Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.
 15. Conform Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea lit.lit.a) și g) alin.(1) art.135 din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.
 16. Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.
 17. Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135

- alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.
18. Drept urmare a celor justificate, ținînd cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, fiind o lege organică, excepția a fost ridicată de către reprezentantul reclamantului, avocatul Valentin Guțu, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de reprezentantul reclamantului.
 19. În conformitate cu art. 260 al.(1) lit.e) Cod de procedură civilă instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de constituționalitate.
 20. În conformitate cu art.art.12¹, 260 alin.(1) lit.e), art. 263, art. art. 269-270 CPC, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se ridică excepția de neconstituționalitate la prevederile alin.(6) și (7) art.153 din Codul transporturilor rutiere formulată de reprezentantul reclamantului "Baza de Transport Auto nr.14 Florești", avocatul Valentin Guțu.

A remite după competență Curții Constituționale sesizarea depusă de reprezentantul reclamantului "Baza de Transport Auto nr.14 Florești", avocatul Valentin Guțu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA "Baza de Transport Auto nr.14 Florești" către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor privind contestarea actului administrativ

Procesul în pricina civilă la cererea de chemare a SA "Baza de Transport Auto nr.14 Florești" către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor privind contestarea actului administrativ, se suspendă.

Se obligă reprezentanții părților, să informeze instanța de judecată despre examinarea sesizării privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

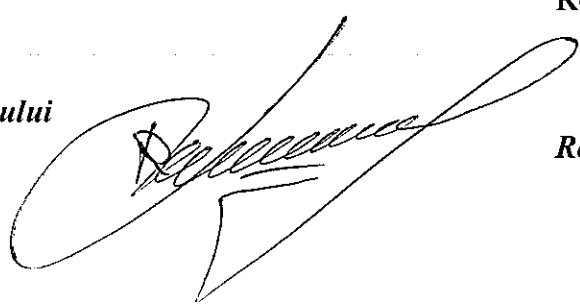
Încheierea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Chișinău, atît cît durează suspendarea procesului, prin intermediul judecătoriei Buiucani mun.Chișinau.

**Președintele ședinței,
Judecător**

Roman PASCARI

Copia corespunde originalului
Judecător

Roman PASCARI

Handwritten signature